
STYRKET PÆDAGOGISK
LÆREPLAN
BØRNEHUSET
LYNGBAKKEN

Indholdsfortegnelse

Pædagogisk læringsmiljø hele dagen	3
En typisk dag i Lyngbakken	5
Børnehaven	5
kl. 6.30-7.30	5
Kl. 7.30	5
Kl. 9.30-11.00.....	5
Kl. 11.00	6
Kl. 12	6
Kl. 13	6
Kl. 14	6
Kl. 16	6
Kl 17	7
Vuggestuen.....	7
Kl. 7.30	7
Kl. 8.30	7
Kl. 9.00	8
Kl. 9.10	8
Kl. 9.30	8
Kl.10.30	9
Kl. 11.00	9
Kl. 12.00	9
Kl. 13.30	9
Kl. 14.00	9
Samarbejde med forældre om børns læring	10
Børn i udsatte positioner	12
Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	13
Inddragelse af lokalsamfundet	14
Børns brede læring inden for og på tværs af seks læreplanstemaer	16
Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet	18

Pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Børnehuset Lyngbakken er en integreret udeinstitution, hvor vi tager afsæt i naturens og udelivets værdier og kvaliteter for børn i vuggestue- og børnehavealderen. Vi har en dejlig stor legeplads med plads til store armbevægelser og højt energiniveau, men også masser af små rum, kroge og læringsmiljøer som understøtter lærerige lege, legefællesskaber og fordybelse. Vi læner os op af forskning der tydeligt viser, at natur og udeliv bl.a. styrker barnets balancefunktion, øjehåndkoordination, opmærksomhed, påhitsomhed og sygdomsfrekvens. Derudover er børn fra udeinstitutioner generelt bedre til at finde ro og modtage læring, når de når skolealderen.

Hos Børnehuset Lyngbakken arbejder vi ud fra missionen om, at være det bedste børnehus i Roskilde! Vi har tilpasset vores praksis til den *styrkede pædagogiske læreplan* og søger derfor at skabe det mest stimulerende læringsmiljø for børnene, hele dagen, som bygger på børneinddragelse og barnets perspektiv. Vi har uddybet arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan under afsnittet *"Børns brede læring inden for og på tværs af seks læreplanstemaer"*.

På en typisk dag i Lyngbakken får børnene rig mulighed for deltagelse i fri lærerig leg, enten inde eller ude, og indholdsrig pædagogiske aktiviteter og aktivitetstilbud, som bygger på de interesser og behov, vi oplever hos børnene. Legen er altafgørende for barnets udvikling af livsvigtige kompetencer, såsom sproglige, kommunikative og sociale kompetencer. Vi arbejder derfor aktivt på at alle børn har eller får adgang til gode legefællesskaber og at disse lege indeholder gode sociale værdier og normer, som børnene kan tage med sig videre i livet. Når vi arrangerer pædagogiske aktiviteter, leder vi altid efter balancen mellem vigtige lærerige oplevelser og barnets perspektiv og motivation for at deltage. Vi ved, at leg er det vigtigste i barnets øjne, men vi ved også, at børn først skal have mulighed for at afprøve nye ting med krop og sanser, før de mentalt kan vurdere, hvorvidt de finder aktiviteten spændende eller ej. Derfor sørger vi også for, at have planlagte pædagogiske aktiviteter, så børnene udfordres på nye områder, og forhåbentlig for øjnene op for nye interesser og nyt indhold til deres lege.

Vi er meget opmærksomme på, at vi behandler børn og voksne forskelligt, for at kunne behandle alle ens. Det gør vi, for at skabe de bedst mulige betingelser for, at hvert barn får et optimalt grundlag for sin individuelle udviklings-, lærings-, trivsels- og dannelsesproces, samt at de voksne får plads til at bruge deres særegne kompetencer, så børnene oplever motiverede og engagerede voksne. Vores barnesyn bygger bl.a. på zonen for nærmeste udvikling, og vi stræber derfor efter, at hvert møde mellem barn og voksen, kan blive et udviklende øjeblik for barnet. For at kunne opfylde disse kriterier for barnet og den voksne, har vi en fast personalegruppe som dækker hele huset, også ved ferier og sygdom. Denne struktur gør, at vi tilgodeser barnets behov for faste og velkendte voksne, og gør os fri for brug af vikarer.

Lyngbakkens læringsmiljø skal tilgodese de behov vi ser hos børnene. Vi arbejder derfor med evig udvikling af vores læringsmiljø, så børnenes udviklende sociale fællesskaber udfordres og stimuleres bedst muligt. Det kan både være udvikling af vores fysiske miljø ift. placering af legeredskaber og indkøb af nyt legetøj, men også udvikling af vores pædagogik, så den tilrettelægges de alderssvarende behov vi ser hos børnene. Der kunne fx være tale om, at vi ændrer rammerne for den klassiske formiddagssamling, ud fra børnenes initiativer og bidrag, eller at vi skaber aktiviteter ud fra børnenes idéer.

I Lyngbakken har vi fællesskabet i højsædet. Det gælder særligt fællesskab på tværs af relationer mellem barn-barn, barn-voksen og børn på tværs af aldersgrupper. Vi arbejder årgangsoptaget, så hvert barn er tilknyttet en alderssvarende stue, med fast personale på stuen. Personale der som udgangspunkt følger holdet, lige indtil de starter i SFO. På hvert hold arrangeres alderssvarende legefællesskaber og aktiviteter i formiddagstimerne, som udfordrer børnene inden for de seks læreplanstemaer. I den øvrige tid - morgen, middag og eftermiddag - er vi et fælles hus, hvor børnene får rig mulighed for at lege på tværs af aldersgrupper, gennem lærerige små læringsrum, frie lege og pædagogiske aktiviteter. Her kan barnet møde de andre hold, samt de andre voksne fra huset, så alle ansigter bliver velkendte og trygge for barnet. Vi oplever at det skaber et tæt sammenhold og en velfunderet social kultur blandt børnene, hvor de små børn lærer af de store og de store børn tager hensyn, samt agerer rollemodeller for de små. Derudover oplever vi, at børnene kan finde ro og trøst hos alle voksne i huset, som skaber tryghed for børn og forældre.

Vi har årligt pædagogisk tilsyn, hvor en pædagogisk konsulent besøger Lyngbakken og foretager en vurdering af den pædagogiske kvalitet i Børnehuset Lyngbakken. Tilsynsrapporten anvendes til at forbedre og udvikle vores pædagogiske læringsmiljø og tilgang til praksis, så vi hele tiden udvikler og forbedrer vores pædagogiske praksis. I denne forbindelse har vi henover sommeren 2019 omsat punkterne fra tilsynet i praksis, og har videreudviklet vores læringsmiljøer på samtlige stuer, samt på legepladsen, hvor barnets perspektiv har været i fokus, og miljøerne er skabt efter de enkelte aldersgruppers behov og interesser.

En typisk dag i Lyngbakken

Børnehaven

Følgende viser hvordan det pædagogiske læringsmiljø kommer til udtryk på en typisk dag i Lyngbakken for børnehavebørn, samt de store vuggestuebørn. De yngste vuggestuebørn følger en anden hverdagsstruktur, som beskrives for sig.

kl. 6.30-7.30

Kl. 6.30 byder vi velkommen i fællesrummet med morgenmad og forskellige aktiviteter på stuerne. På baggrund af det styrkede forældresamarbejde og vores vurdering af, hvordan vi bedst møder børnenes behov for ro om morgenen, er en af vores prioriteringer, at der allerede fra vi åbner, er tre voksne til stede, hvoraf den ene er husets leder, som vægter højt at møde børn og forældre om morgenen. Det sætter rammen for en god kultur i huset, med plads til ro, tryghed, omsorg og nærvær, som især er vigtig om morgenen, hvor det nogle gange godt kan være svært at sige på gensyn til sine forældre.

For de friske sjæle, der allerede er mætte og klar til leg har vi altid åbnet flere stuer om morgenen, så der er plads til lige præcis den leg, som børnene efterspørger.

Kl. 7.30

Når morgenmaden pakkes væk, og der begynder at komme flere børn i huset, åbner vi vuggestuen for de mindste vuggestuebørn, så de kan trække sig tilbage i mere rolige og alderssvarende rammer. Her trækker resten af børnehaven og de store vuggestuebørn med ud på legepladsen, så vi alle er klar til formiddagsmad og dagens aktiviteter. Vi oplever hos børnene, at livet på legepladsen giver ro, frihed, samt at vi på legepladsen har et læringsmiljø, der i høj grad tilgodeser barnets udvikling og selvstændighed via leg i kroge, huler og klatretårne osv. Alle steder hvor børnene kan gå på opdagelse, udforske, eksperimentere og afprøve deres lege og idéer.

Vi ser gerne, at børnene afleveres før kl. 9.00, da vi altid holder en dør åben ift. spontane aktiviteter, som vi gerne vil have alle børn med i. Det er derfor vigtigt for barnet at være med fra start, for at komme godt ind i børnefællesskabet fra starten af dagen.

Kl. 9.30-11.00

Kl. 9.30 starter de pædagogiske aktiviteter på de forskellige hold. Det er her, hvor vi dykker ned i alderssvarende aktiviteter på holdende. Aktiviteter som er specifikt tilrettelagt ud fra børnenes behov og forudsætninger for at udvikle sig og lære i samspil med jævnaldrene. Vi planlægger mange tiltag og aktiviteter med bestemte formål og hensigter, men i Lyngbakken er vi meget bevidste om, at børnene skal være motiveret og engageret i aktiviteten, før den giver mening for barnet. Motiveres børnegruppen ikke, giver aktiviteten heller ikke mening, og så må der ske noget andet! Børn i Lyngbakken skal kunne præge, udfordre og overskride de planlagte aktiviteter, når

det giver mening, så vi hele tiden arbejder ud fra det, der optager børnene, for at skabe de bedste og mest interessante aktiviteter, lege og læreprocesser sammen med børnene.

Kl. 11.00

Nu er det blevet frokosttid! Før, under og efter måltidet har vi stor fokus på den upåagtede læring samt børnenes medansvar og medbestemmelse ift. hvad der skal ske, og hvad der er vigtigt ved måltidet både ud fra et voksen- og barneperspektiv. I Lyngbakken er børnene vigtige medskabere af måltidet, da de både deltager i snakke om maden, dækker bord og der skabes en fælles kultur og skik for, at alle skal være en del af måltidet som en social begivenhed. Vi ønsker at spise ude, så ofte som muligt, så frokosten foregår i direkte forlængelse af de pædagogiske aktiviteter på holdene.

Kl. 12

Efter frokosten, er det blevet puttetid for de børn, som har behov for det. Vi tilgodeser det enkelte barns behov for søvn, med erkendelsen af, at børn er forskellige. Dertil ser vi helst, at vi ikke vækker børnene fra deres lur, da søvn er enormt vigtig for børnenes udvikling og trivsel. De børn der ikke sover til middag har nu igen muligheden for, at skabe eller opsøge de lege og legekammerater, de har lyst til at lege med. Her skabes igen rum for, at børnene kan skabe relationer på kryds og tværs af aldersgrupper.

Kl. 13

Kl. 13 opstartes aktiviteter, hvor den voksne indgår aktivt i lege og aktiviteter, såsom at gå en tur på den nærtliggende multibane, for at spille hockey eller hvad børnene har lyst til, eller at vi åbner op for stillesiddende aktiviteter i vores udeværksted, med tegninger, maling og lign. krea-aktiviteter. Det gør vi for at skabe aktivitetstilbud til børnene hele dagen, ud fra børnenes behov og perspektiv.

Kl. 14

Nu er der eftermiddagsmad, hvor vi igen har fokus på den upåagtede læring og på, at børnene samles i deres hold og spiser sammen. Der er afsat en halv time til eftermiddagsmaden, så der er tid og ro til, at den voksne fortsætter et emne sammen med den givne gruppe børn. På denne måde, bliver eftermiddagsmaden mere, end "bare" endnu et måltid, men faktisk en samling for børnene, hvor vi sammen med børnene samler op på, hvad der rør sig hos dem.

Kl. 16

Lukketid nærmer sig, og mange børn er taget hjem. Her stiller vi skarpt på de tilbageværende børn og de lege og aktiviteter som de har behov for og lyst til at indgå i. Vi vil som udgangspunkt befinde os ude på legepladsen på dette tidspunkt, men vil selvfølgelig trække inden for, hvis der bliver behov for det.

Kl 17

Så blev det tid til at sige tak og på gensyn, med undtagelse af fredagen, hvor vi lukker institutionen kl. 16. I Lyngbakken har vi altid to voksne der lukker institutionen. Det har vi prioriteret, da det giver børnene en god afslutning på dagen, med tid til at runde dagen af, sammen med børnene.

Vuggestuen

I vuggestuen er der stor fokus på nærvær, tryghed, omsorg og genkendelighed. Vi ved fra erfaring, at forældresamarbejdet er alfa omega, når det lille vuggestuebarn starter i Lyngbakken. Vi bestræber os på, at imødekomme både forældre og barnets behov så vidt det er muligt – specielt i indkøringsfasen. Derfor vægtes den daglige kontakt højt. Udviklingen for det lille vuggestuebarn går lynhurtigt og kun igennem daglig sparring mellem Lyngbakken og hjemmet, kan vi sammen støtte det lille barn til, at rykke til næste udviklingszone.

Som beskrevet ovenfor, åbner Lyngbakken fælles for alle i fællesrummet kl. 6.30. Efter morgenmaden er det som sagt, tid for børnehaven at trække på legepladsen og få brændt lidt krudt af. De små vuggestuebørn trækker på dette tidspunkt ned på stuen.

I det følgende, vil der komme en beskrivelse af, hvordan en typisk dag i vuggestuen kan forløbe.

Kl. 7.30

Som før nævnt, er det omkring dette tidspunkt, at de mindste vuggestuebørn trækker ned på stuen. Dette gør vi, for at møde barnet hvor det er i sin udviklings- og komfortzone. Det lille vuggestuebarn har et større behov for omsorg, tryghed, nærvær og genkendelighed end de børn, som er trygge i børnehavelivet. Ved at trække de små vuggestuebørn med ned på stuen, fremfor at sende dem på legepladsen med resten af huset, imødekommer vi lige præcis deres behov.

Her vil der være fokus på barnets spor og at de aktiviteter der sættes i gang her, bliver udviklet gennem barnesynet. Dette kan for eksempel være: konstruktion af en motorikbane bygget med hjælp fra børnene, puslespil ved bordene, parallel leg i køkkenet, med dukkerne, bilerne eller dyrene.

Kl. 8.30

På dette tidspunkt, er mange af børnene ved at være både sultne og trætte. Vi prioriterer formiddagsmaden højt, da det er her, vi alle er samlet og vågne. Dette gør vi ved, at sætte børnene ved to borde, med en voksen ved hvert. Vi har fokus på, at i denne alder udvikler barnet sig ved hjælp af genkendelighed og faste rammer. Børnene og de voksne har derfor faste pladser. Ydermere, styrker det de sociale kompetencer og fællesskabet. Vi har samtidig stor fokus på selvhjulpenhed, der støttes ved hjælp af den voksne der sidder med ved bordet. Vi har fokus på den læring der ligger i rutineopgaverne, og derfor giver vi os god tid ved alle gøremål i løbet af dagen, som formiddagsmaden.

Kl. 9.00

Vores politik i Lyngbakken går på, at have fokus på barnets behov. Dette gælder i høj grad også barnets søvnbehov. Vi har derfor ikke faste sovetimes for de mindste vuggestuebørn, men disse bliver puttet efter behov. Typisk vil der være børn der skal puttes omkring dette tidspunkt.

Kl. 9.10

For de børn der er vågne på dette tidspunkt, er det blevet tid til, en lille samling. Denne varer ca. 10 minutter, da det er det vi ved, at børnene formår at koncentrere sig i.

For at have fokus på genkendelighed, vil indholdet af samlingen ofte være det samme, med små variationer, som skaber ro og tryghed hos de små børn. Børnene sættes i en rundkreds og i midten præsenteres de for sangkufferten eller musikkufferten. For at have fokus på børnenes medinddragelse og perspektiv, tager børnene på skift en ting fra kufferten. Dette kan for eksempel være et dyr. Der sættes ord på hvilket dyr det er, farver, hvad det siger osv. Typisk er der knyttet en sang til hvert dyr/ting i kassen, og denne synges sammen. Samlingen holdes blandt andet for, at have fokus på børnenes sprogkunderskaber, sociale kompetencer og fællesskabsfølelse. Børnene er på skift i centrum og børnene lærer værdien i, at vente på tur.

Kl. 9.30

Her sættes gang i mere vokseninitierede aktiviteter. Vi er bevidste om, at for at få børnene til at være aktiv deltagende, er aktiviteterne dog formet ud fra deres perspektiv. Vi har en fast ugeplan – igen for at have fokus på genkendelighed. Denne bliver udviklet i takt med, at børnenes udviklingstrin udvikles. De aktiviteter der igangsættes kan være:

- Fokus på de grovmotoriske kompetencer gennem bevægelse, musik og udfordrende baner.
- Finmotoriske aktiviteter hvor børnene udfordrer deres kreative evner. Gennem disse aktiviteter, kommer der fokus på sansestimulering, sociale- personlige- og alsidige kompetencer.

Vi har faste dage på legepladsen, hvor der er højt til loftet og plads at boltre sig på. Til de mindste børn, har vi aldersvarende rutsjebane, med små trapper og en lille bakke. Små løbetrykker og scootere, der udfordrer deres balance evne, sandkasse med køkkenting og spande i, der udfordrer deres sansestimulering samt konstruktionstænkning. 2 sansegønger, hvor man både kan gynge højt eller stille og roligt – alt efter det enkelte barns behov.

Vi bestræber os på, at komme på en tur ud af huset ca. 1 gang ugentligt. Dette gør vi for, at styrke fællesskabet i gruppen samt åbne barnets horisont. Dette foregår oftest med klapvogne, da bare det, at komme uden for lågen, skaber en masse nye indtryk der skal bearbejdes efterfølgende. Turene foregår altid i nærmiljøet, men har forskellige destinationer. Dette kan for eksempel være gadekæret, kirken, den lokale købmand osv.

Kl.10.30

Her ryddes op efter dagens aktivitet og børnene kommer med en voksen på badeværelset for, at vaske hænder. For at få implementeret dette til en god vane, gøres det så genkendeligt og hyggeligt som muligt, blandt andet ved hjælp af vaskehænder-sangen.

Herefter sættes børnene op ved bordet med en voksen tilknyttet og tæt ved. Frokosten stilles på bordet, så børnene er aktivt deltagende i processen. Børnene hjælper så vidt muligt med at hælde mælk eller vand i deres kopper og de vælger selv hvilken rugbrødsmad de fx ønsker.

Kl. 11.00

De børn der kun har behov for en enkelt lur, bliver typisk puttet på dette tidspunkt. For at have fokus på barnets alsidige og personlige udvikling har vi også her stor fokus på selvhjulpenhed. Dette kommer til udtryk ved, at barnet er aktiv deltagende i skifterutiner og også voksen-barn interaktioner er i højsædet her.

Kl. 12.00

De børn der sover to lure, vil typisk vågne inden for denne tidsramme. De vil være at finde på legepladsen, sammen med resten af huset. Her er der lagt op til "fri-leg", hvilket for det lille vuggestuebarn typisk vil indebære, en køretur med de store bag på en cykel, eller sanseleg i sandkassen.

Kl. 13.30

Vil der blive serveret eftermiddagsmad for vuggestuebørnene på den midterste stuen. Denne foregår løbende, da de typisk spiser efter middagsluren. Her blandes store og små vuggestuebørn. Eftermiddagsmaden løber helt til kl. 15.00, da vores politik i huset hedder, at vi ikke vækker børnene.

Efter eftermiddagsmaden, vil børnene blive sendt på legepladsen, hvor der liggess op til "fri-leg". Her er der mulighed for, at skabe nye relationer på tværs af aldre, store og små søskende kan finde hinanden, eller mulighed for, at deltage i de aktiviteter der sættes i gang, den pågældende dag.

Kl. 14.00

De børn der skal puttes to gange, vil typisk blive puttet omkring dette tidsrum. Men da vi hele tiden har fokus på det enkelte barns behov, kan det variere fra barn til barn.

I Lyngbakken bestræber vi os på, at alt personale har en god relation til alle børn. Om eftermiddagen er der rigtig god tid til dette. Her er alle voksne og børn at finde på legepladsen og alle hjælper hinanden med, at føre opsyn med alle.

Samarbejde med forældre om børns læring

Forældresamarbejdet er en helt essentiel del af vores arbejde med børnene. Vi har derfor store forventninger til samarbejdet, med fokus på hvad der er bedst for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi oplever at det gode forældresamarbejde har stor effekt for vores pædagogiske arbejde med det enkelte barn, og det højner både arbejdsglæde for os, men også tilfredshed hos forældrene. Vi gør derfor meget ud af, at skabe sammenhænge mellem hjemmet og institutionen, så barnet oplever at forældre og pædagoger er enige om pædagogikken og de igangværende projekter. Vi sørger for, at dele billeder og ord fra dagens aktiviteter og lege, via Family, som er det tjek-ind system vi anvender i Lyngbakken. Vi får meget positiv feedback fra forældrene omkring vores opslag fra dag til dag, da det giver et godt indblik i børnenes hverdag, som forældrene kan benytte som samtaleemne med barnet derhjemme. Det bidrager samtidig til barnets læringsproces, når barnet stolt kan fortælle, hvad han eller hun har lavet, ud fra dagens billeder og fortællinger.

I Lyngbakken har vi en meget aktiv bestyrelse, qua at vi er selvejende. Derudover har vi en fantastisk støtteforening, bestående af ildsjæle i forældregruppen, som driver en bod på Roskilde Festival, og hiver en masse økonomiske midler hjem til fx nye legefaciliteter på legepladsen, legetøj, buskort osv. Alle ting, som har kæmpe stor værdi for børn og voksne i Lyngbakken.

Vi søger at inddrage forældrene i mange forskellige processer, store som små, da forældrene også er en kæmpe ressource for vores arbejde, og det vækker glæde hos børnene, når et barn fx donerer en masse birkegrene fra sin have, til stuens fastelavnsprojekt, eller lign. Vi tager gerne på besøg i barnets hjem, når der fejres fødselsdag. Det giver nogle helt unikke øjeblikke for barnet, at gå forrest og vise sit hjem frem, samt at blive fejret sammen med sine venner, i sit eget hjem. Vi oplever at et godt samarbejde mellem institution og hjemmet, skaber positiv effekt for barnets trivsel og udvikling.

Vi følger kommunens plan omkring mindre sygefravær, og ser gerne at børn, forældre og personale enten vasker eller spritter hænder, når man ankommer til institutionen. Det er både gavnligt for at mindske sygefravær, men også for barnets dannelse ift. Hvordan og hvorfor man vasker hænder.

Derudover spørger vi ofte forældre, om de fx har nogle materialer til overs, såsom trolldasselgrene som kan bruges til fastelavnsris, mælkekartoner til krea-projekter eller lign., så børnene oplever sammenhænge mellem hjemmet og deres hverdag i Lyngbakken. Samme gælder, hvis vi oplever et særligt behov hos et barn såsom behov for hjælp til relations dannelse med jævnaldrende. I disse processer vil vi gerne inddrage forældrene, så de arbejder på samme opgave, for bedst muligt at støtte op om en fælles indsats for barnet.

Vi har løbende forældremøder og –samtaler, hvor vi finder det vigtigt at italesætte måden andre børn bliver omtalt i hjemmet, da det forplanter sig i barnets måde at opfatte de andre børn på. På baggrund af denne viden opfordrer vi alle forældre til at have en respektfuld og anerkendende tone omkring andres børn, uanset personlig holdning og følelser, og i stedet benytte personalet til at drøfte bekymringer, så børnene ikke bliver påvirket og direkte involveret i de konflikter som de voksne skal løse.

Ydermere handler forældresamarbejde om, at opretholde Lyngbakkens kultur, som bl.a. indebærer at barnet kan vinke med den tilgængelige voksen, så forældrene bakker op om, at barnet kan sige farvel med alle de voksne i huset. Med tilgængelig voksen mener vi, en voksen der ikke er i gang med en aktivitet som fx at læse en historie sammen med en gruppe børn. Vi sørger altid for, at der er tilgængeligt personale til at tage imod børnene, og evt. hjælpe med at vinke. Vi forventer også at i som forældre er med til at skabe den fornødne ro, som vi ønsker når vi er inden for. I Lyngbakken er det fuldt acceptabelt, at man både skaber ro hos sit eget og andre børn, når man fx afleverer. Vi sætter stor pris på, at i fx er med til at stoppe løb på gangene eller vandleg ved vasken på toilettet, så både forældre og personale opretholder og bakker op om Lyngbakkens regler og normer.

Forældresamarbejde handler også om, at der fx altid er rigeligt med skiftetøj og tøj til vind og vejr i børnenes garderober, så børnene kan komme ud og opleve alle vejrtyper og ikke begrænses af fx manglende gummistøvler. Det er især vigtigt, da vi i Lyngbakken ikke har skiftetøj tilgængeligt. Vi er derfor nødsaget til at ringe til jer, hvis der fx ikke er mere skiftetøj.

Samarbejde med forældrene omhandler også, at der bakkes op om institutionens regler, som kan indebære at man fx rydder op sammen med barnet når barnet hentes, så barnet lærer, at man ikke bare kan gå fra oprydningen og at man tager skoene af, når man går ind i institutionen.

Forældrene tilbydes årligt samtaler med pædagogerne omkring barnets udvikling. Er der yderligere behov for en samtale omkring sit barn, er vi altid åbne for det, da det er med til at styrke samarbejdet omkring barnets daglige trivsel. Vi vægter også den daglige snak med forældrene højt, da vi elsker at udveksle sjove historier og oplevelser fra dagens forløb.

Børn i udsatte positioner

Vi har altid arbejdet ud fra erkendelsen om, at børn er forskellige og at vi behandler forskelligt for at kunne behandle ens. Dette er især relevant for børn i udsatte positioner, som netop har behov for særlige indsatser på baggrund af deres særegne behov og forudsætninger for at opnå trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi har derfor indført pædagogmøder hver anden fredag, hvor vi netop videns deler og deprivatiserer sturnes indsatser over for børn, som har behov for hjælp inden for et givent område af deres udvikling. Det kunne fx være relations arbejde med et barn, der lige er startet i børnehaven, og derfor mangler nogle gode faste legekammerater.

I forbindelse med disse indsatser målrettet enkelte børn eller børnegrupper, vægter vi også forældresamarbejdet højt, for at skabe sammenhæng mellem det barnet oplever i Lyngbakken og hjemme. Den daglige overlevering af information mellem forældre og personale, kan derfor være vigtig for den samlede indsats over for barnet. Vi tager os derfor altid tid til at snakke med forældre om det der rører sig hos deres børn. Et godt forældresamarbejde er særlig vigtigt i forhold til børn i udsatte positioner, hvorfor vi vægter forældresamarbejdet højt.

Når vi møder en udfordring omkring et barn, såsom tvivl ved, om barnet er kognitivt alderssvarende, får vi vejledning fra kommunens PPR hold. Dette kan lede til, at der fx bliver tilknyttet en psykolog eller tale-høre-konsulent, afhængigt af bekymringen, som så yder ekstra hjælp ift. det givne barn, og giver os redskaber til at hjælpe barnet bedst muligt. I denne proces forsøger vi også at inkludere forældrene mest muligt, så de også får redskaber til at anvende hjemme.

I Lyngbakken prioriterer vi at personalet bliver uddannet til de udfordringer vi møder, så vi bliver rustet til fx at håndtere sprogproblemer, ved at uddanne personalet i tegn-til-tale eller anden relevant uddannelse. Alle i personalegruppen besidder forskellige kompetencer og uddannelser, og vi gør meget ud af, at benytte hinandens ressourcer, også mhp. børn i udsatte positioner, så barnet får den bedste hjælp vi kan give.

En af vores helt store styrker i Lyngbakken er bl.a. også, at alle voksne i huset kender alle børn. Det sker bl.a. gennem vores struktur, hvor vi sørger for, at have roterende skiftevagter samt sovevagter. Det betyder, at alle i personalegruppen eksempelvis er med til at skifte bleer og hjælpe børnene ved sovetid, uanset om den voksne primært er tilknyttet et andet hold eller de pågældende børn. Derudover er vi et fælles hus, hvor vi i formiddags- og eftermiddagstimerne er sammen med alle børn, både vuggestue og børnehavebørn. Vi oplever at det giver en stor genkendelighed, tryghed og ro hos børnene, når de kender alle de voksne og derfor kan søge trøst hos alle.

Børn i udsatte positioner drejer sig ikke kun om større og meget synlige problematikker, men kan også omhandle små faktorer, som gør det enkelte barn forskelligt fra de andre. Der kan her være tale om; at et barn ikke kan tåle mælkeprodukter, og derfor får serveret en anden frokost end alle andre. At barnet er tosproget. At barnet oplever en turbulent periode i form af fx forældrenes skilsmisse eller dødsfald. Alle disse og lignende forhold, kan skabe en periode for barnet, hvor barnet faktisk befinder sig i en udsat position. Vi er derfor altid opmærksomme på disse særlige forhold, og at forældrene deler relevant information fra hjemmet, så vi kan skabe et positivt syn på dét der gør barnet særligt.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Roskilde Kommune har fastsat skolestart til 1. maj og dette indebærer et krav om, at dagtilbuddet et år før den dato er forpligtet til at etablere et skoleunderstøttende pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

I Lyngbakken har vi derfor en mission der hedder, at storgruppen bliver skoleparate, inden skolestart. I Lyngbakken vægter vi i denne forbindelse højt, at barnet trives, alderssvarende udviklet, er velfungerende, hviler i sig selv og tør kaste sig ud i nye udfordringer, frem for fx at have lært alfabetet før skolestart. Det er fint, at kunne tælle til 20, men det er endnu mere væsentligt, at barnet fungerer godt socialt og er velfunderet i sin egen identitet og har et selvværd der gør barnet klar til at trives i skolen som social arena. Når dette fundament er på plads, vil der være overskud til skolens læring.

Vi har årgangsopdelte stuer/hold, hvortil der som udgangspunkt er fast personale, som følger holdet hele vejen op til SFO start. Dette giver en enormt god indsigt i barnets udvikling og et sammenhængende forløb, der sikrer barnets udvikling optimalt. Det giver også særlige muligheder for et godt forældresamarbejde, da man kan fortsætte arbejdet med det pågældende barn fra vuggestue til skolestart. Vi oplever at det skaber tryghed for barnet og forældrene, og giver gode betingelser for en tryk overgang til SFO og skole, da barnet derfor følges med jævnaldrende hele vejen frem til SFO start.

For at blive velkendt med skolen, har vi fået oparbejdet et enormt godt samarbejde med Lynghøjskolen omkring børnenes overgang fra børnehave til SFO, hvorefter børnene starter i skole. Dette samarbejde har ført til, at storegruppen (de ældste børn) deltager i aktiviteter såsom *idræt på tværs*, hvor børnene deltager i idrætsaktiviteter på skolen, sammen med pædagoger fra SFO'en samt 0-klasserne fra skolen, som børnene kender i forvejen fra børnehaven. Hvis der er

børn, som skal gå på andre skoler, arrangerer vi også besøg dertil, så alle bliver bekendt med den skole de skal starte på.

Der er udarbejdet en pjece i samarbejde med skolen, hvor der netop udspecificeres hvad der skal ske ved overgangen til SFO, samt hvilke forventninger vi har til forældresamarbejdet omkring overgangen, da det er enormt vigtigt for barnet at møde en fælles indsats, både hjemme og i institutionen. Pjecen udleveres til forældre, som har børn i storgruppen, når tiden nærmer sig denne overgangsperiode til SFO'en og skolen. Bagtanken ved denne periode, er at gøre børnene trygge ved dette skift. Vi anvender bl.a. sangen "Klar, parat, start!", som også anvendes til *idræt på tværs*, og i SFO'en, for at understøtte genkendeligheden for børnene.

Vi afholder forældresamtaler omkring skoleparathed, hvor vi sammen med forældrene forventningsafstemmer hvad der skal ske, i denne vigtige periode af barnets liv.

Børn er forskellige, og vi er derfor opmærksomme på, at der kan være børn med særlige behov, som fx har behov for øget opmærksomhed omkring overgangen til SFO'en og skolen. Disse indsatser udføres i samarbejde med pædagogerne fra SFO'en.

Inddragelse af lokalsamfundet

I Børnehuset Lyngbakken har vi kultur for, at komme meget på tur i lokalområdet, samt på længere ture til eksempelvis Roskilde og København. Disse ture skaber indholdsrige kulturoplevelser for børnene, som når vi fx tager en tur på Roskilde Bibliotek, på de lokale museer, eller bare en tur ned til gågaden i Roskilde. Vi benytter os meget af de lokale kulturarrangementer, i Roskilde, hvor der særligt i ferieperioderne er mange aktivitetstilbud og underholdning.

Vi har tradition for, at besøge det lokale plejehjem, bl.a. ved højtider såsom fastelavn og jul, hvor de ældste børn besøger plejehjemmet og fx slår katten af tønden og går lucia-optog. Turene til plejehjemmet er en dannelses- og læringsrejse for både børn og voksne, da beboerne på plejehjemmet kan dele ud af deres enorme autentiske historiske viden, som virkelig fanger børnenes interesse. Besøget fra børnegruppen vækker også stor glæde hos beboerne.

Vi tager ofte på ture ned til den lokale skole, hvor de fleste af børnene skal starte på et senere tidspunkt. Skolen har et godt udemiljø for forskellig leg, såsom store kælkebakker, fodboldbaner og grovmotorisk udfordrende legepladser, som vi gerne gør brug af. På disse ture bliver der ofte snakket om, hvad skolen egentlig er og om der er nogle store søskende til børnene, som går i skole derinde. Alt sammen oplevelser og erfaringer som kan være med til at gøre overgangen til SFO og skolen, mere tryk og familiær.

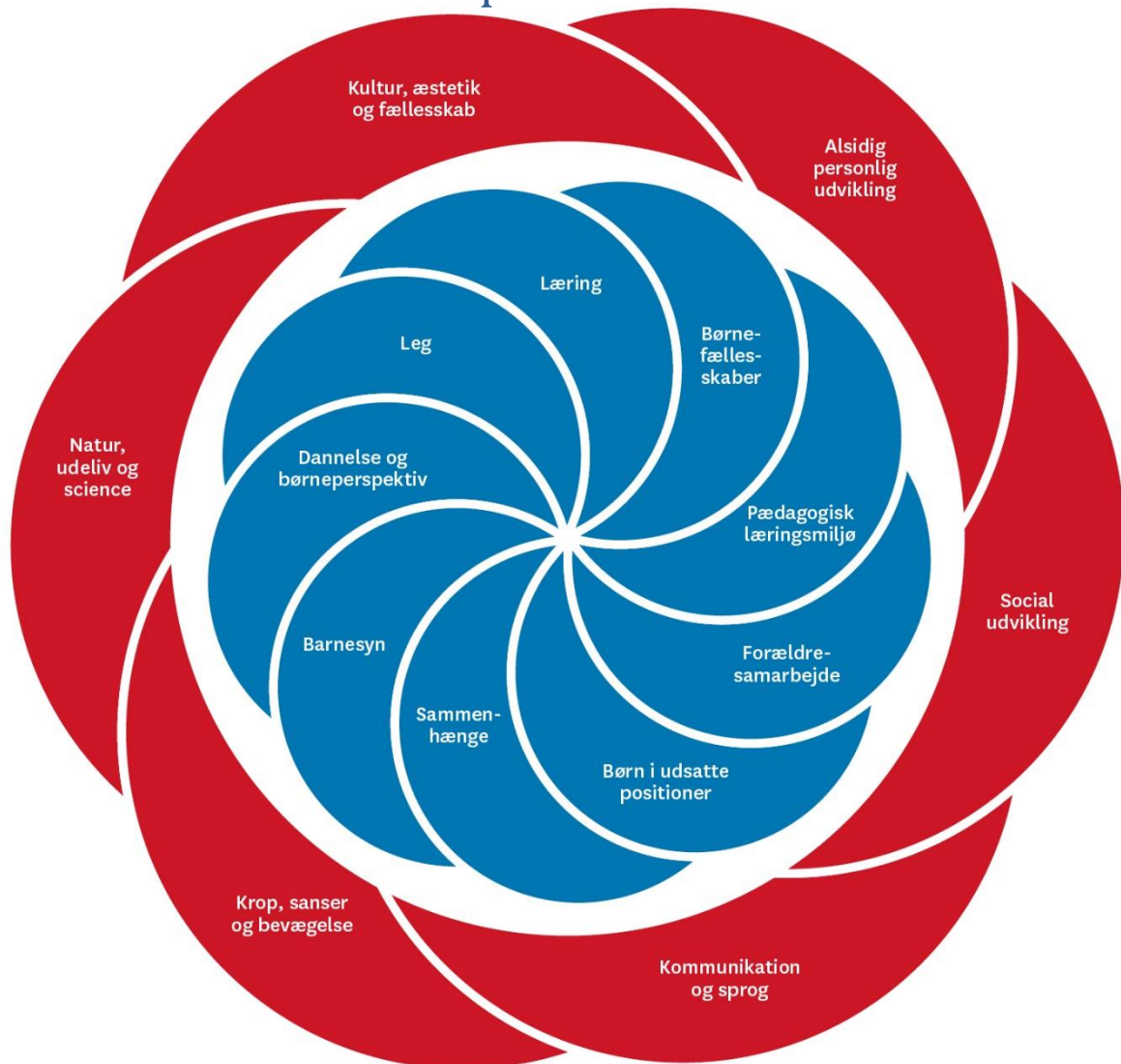
Når vi skal handle til eksempelvis personalemøder eller materialer til aktiviteter, tager vi gerne børnene med på indkøbstur. De fleste børn i Lyngbakken bor i byen Svogerslev, og kender derfor til det lokale handelsmiljø. Ved at inddrage børnene i indkøbende i de lokale butikker, får de øget kendskab til de aktive medskabere af bylivet, såsom at møde den lokale købmand.

Svogerslev har en meget aktiv og lokal funderet præst, som hvert år inviterer til julegudstjenester i kirken. Her kommer præsten som regel på besøg før besøget, og fortæller om, hvad der skal ske, samt spørger børnene om de ikke vil medbringe noget julepynt til kirken.

Hos Børnehuset Lyngbakken har vi prioriteret, at vi gerne fejrer barnets fødselsdag hjemme hos barnet selv. Det gør fødselsdagen til en helt særlig begivenhed for barnet, men vi oplever også en kæmpe fordel ift. det læringsudbytte og dannelse som fødselaren og de andre børn får ud af, at komme på besøg hjemme hos barnet selv. Vi oplever også at det styrker forældresamarbejdet, da vi møder forældrene i en anden kontekst, som giver et styrket bånd til forældrene.

Svogerslev er omkranset af skove og søer, og rummer derfor rige muligheder for at vi give børnene gode lærerige oplevelser med naturen, dyrelivet, årstidernes skift og betydning for vejret. Der sænker sig en særlig ro over børnene, når de nysgerrigt undersøger naturens indhold, dyrespor, lyde, dufte osv. Det skærper børnenes opmærksomhed og kan indeholde mange udviklende øjeblikke hvor børnene lærer nyt om naturen og dyrene.

Børns brede læring inden for og på tværs af seks læreplanstemaer

Den styrkede pædagogiske læreplan har givet os andre retningslinjer for, hvordan vi udøver pædagogisk praksis af høj faglig kvalitet, for at skabe et læringsmiljø med de bedst mulige betingelser for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Vi har derfor uddannet personale i hvad de nye ændringer indebærer og hvordan vi bedst muligt fører dem ud i livet. Vi er derfor godt rustet til at levere en pædagogisk praksis, der tilgodeser kerneværdierne i det pædagogiske felt, i sammenhæng med Lyngbakkens pædagogiske værdisæt.

Det personale der er uddannet i den styrkede pædagogiske læreplan, er med til at skabe et professionelt læringsfællesskab i Lyngbakken, som højner kvaliteten af læringsmiljøer og generelt vores indsats over for alle børn i huset. Vi arbejder derfor meget med fokus på barnets perspektiv,

læring gennem leg, børnefællesskaber, forældresamarbejde, og på at skabe en sund social kultur i huset, så børnene selv bliver medskabere af de gode sociale værdier og normer, hos hinanden.

Børns adgang til fællesskaber, lege og sociale relationer er essentielt for barnets udvikling, da barnet skaber sig selv i relationen til "den anden". Barnet spejler sig i voksnes og betydningsfulde venners reaktioner på barnets adfærd og initiativer. Det er derfor fuldstændig væsentligt, at alle børn og voksne så vidt muligt agerer empatisk og anerkendende, så barnet føler sig set og hørt i alle situationer og relationer.

De seks læreplanstemaer angiver nogle områder af barnets læring, som alle er vigtige for barnets udvikling. Vi arbejder derfor holistisk med temaerne, så vores pædagogiske praksis og det læringsmiljø vi i Lyngbakken skaber for børnene, så vidt muligt kan udfordre barnet i alle temaerne i løbet af dagen. Som forældre i Lyngbakken vil i derfor ikke opleve en opdeling med temamåneder i ét enkelt tema, men snarere at læringsmiljøet er med til at skabe muligheder for læring inden for samtlige temaer.

Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Vi er blevet meget opmærksomme på, hvor stor betydning en sund evalueringskultur har for arbejdet med børnene. Vi har indført to mødetyper om fredagen, som hhv. omhandler særlige indsatser over for enkelte børn, samt evaluering af vores læringsmiljø. Dette sker gennem en vidensdeling og sparring mellem pædagogerne, som fører til nye tiltag målrettet eksempelvis bedre udviklingsvilkår for et eller flere børn, eller nye tiltag ift. vores struktur i huset, for at styrke vores samlede pædagogiske indsats i Lyngbakken.

Vi oplever, at disse møder skaber langt mere daglig refleksion blandt personalet, som fører til udviklende ændringer af praksis. Der kommer mere samhørighed og ejerskab over de forskellige stueres tiltag, så alle er bevidst om, hvad der sker af ændringer i huset. På denne måde kan alle i personalegruppen tage del i husets udvikling og de enkelte pædagogiske tiltag målrettet specifikke børn. Det skaber ejerskab blandt personalet omkring den samlede pædagogiske indsats, som faktisk højner arbejdsglæden og motivationen.

Vi anvender evalueringsværktøjer KIDS, til at evaluere på vores læringsmiljøer. Det er et værktøj, som fjerner fokus fra problemstillinger hos barnet, til hvordan omgivelserne omkring barnet bedre kan tilrettelægges, for at hjælpe barnet.

På det månedlige personalemøde drøfter vi indsatserne i huset, og evaluerer på, om de igangværende projekter og tiltag har den ønskede effekt, eller om vi skal sadle om. På denne måde stiller vi os altid konstruktivt kritisk over for det arbejde vi selv udfører, så vi finder frem til *best practice*. På personalemøder afsættes også tid til stuemøder, hvor vi evaluerer på stueres indsatser samt planlægger nye projekter og tiltag for børnene.

I dagligdagen anvender vi fotodokumentation, som deles til forældre og kollegaer via Family. Det giver forældrene et godt indblik i hvad barnet oplever i løbet af dagen, men det giver samtidig et godt evalueringsmateriale for os, da billederne indfanger de gyldne øjeblikke fra hverdagen, samt eventuelle blinde vinkler, som kan skærpe vores opmærksomhed omkring enkelte børn.